

Mentorship for Success: Unlocking Career Advancement

โดย คุณปทุมยง พินชู
งานพัฒนาคุณภาพ

ในปี เดือนมกราคม พ.ศ. 2556 มหาวิทยาลัยมหิดล มีประกาศกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน เพื่อแต่งตั้งพนักงานมหาวิทยาลัยประเภทสนับสนุนให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งผู้ชำนาญงาน ผู้ชำนาญงานพิเศษ ผู้ชำนาญการพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญ และผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ด้วยความยาว 47 หน้า A4 สร้างความตื่นตัวยินดีที่แฝง ความวิตกกังวลในฐานะผู้ปฏิบัติงานสนับสนุนไม่น้อย เจ้าหน้าที่สนับสนุนที่คุ้นชินแต่กับการทำงานตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาอาจจะกล่าวได้ว่า แทบไม่มีโอกาสได้ทำผลงานวิชาการเป็นของตนเองเลย ความหวังริบหรี่ ประหนึ่งแสงสว่างจากกันหึ่งห้อยที่เกาะปลายกิ่งต้นลำพูริมคลองบางกอกน้อย

คำว่า “ทำไม่ได้หรอก” “จะเอาเวลาที่ไหนไปทำแ่งงานที่ต้องทำแต่ละวันมันก็ไม่ทันแล้ว” ฯลฯ คำเหล่านั้น คือ ความท้าทายสำหรับตัวเอง “ฉันต้องทำได้ ฉันนี่แหละจะเป็นนักวิชาการศึกษาคนแรกที่จะได้รับตำแหน่ง ผู้ชำนาญการพิเศษ” คำถามที่ว่า “จะเอาเวลาไหนไปทำผลงาน” คำตอบของฉัน คือ “เวลาในวันหยุด และเวลากลางคืน” แม้ร่างกายเรียกร้องอยากอยู่แต่บนเตียงนอนกับในครัว แต่ความมุ่งมั่นที่มีมากกว่า “ไม่ได้ ไม่ได้ ต้องได้” ดังนั้น เกือบจะทุกวันหยุดจะหิ้ว Notebook ส่วนตัวไปร้าน MaCafe สั่งกาแฟร้อนแก้วใหญ่จิบไปทำงานไป 2-3 ชั่วโมง ไม่ต้องกลัวพนักงานเชิญออกจากร้าน ทำให้การเขียนโครงการวิจัย, วิเคราะห์ข้อมูล, ทำเล่มรายงาน, ทำคู่มือการปฏิบัติงาน เสร็จสมบูรณ์

ผลงานสำหรับการยื่นขอรับการประเมินเพื่อแต่งตั้งให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งนักวิชาการศึกษา ผู้ชำนาญการพิเศษ ณ เวลานั้น ประกอบด้วย งาน 2 ประเภท รวมกันอย่างน้อย 3 เรื่อง และผลงานอย่างน้อย 2 เรื่องผู้เสนอขอต้องเป็นผู้ดำเนินการหลักหรือเป็นชื่อแรก หรือเป็น “Corresponding Author” ในมิติคุณภาพของผลงาน ต้องมีผลงานอย่างน้อย 2 เรื่องที่มีคุณภาพระดับดี ผลงานกลุ่มแรกเป็นคู่มือปฏิบัติงานหรืองานวิเคราะห์ หรืองานสังเคราะห์ ผลงานกลุ่มที่ 2 เป็น งานวิจัยหรือบทความทางวิชาการหรือตำราหรือหนังสือหรืองานแปลหรือเอกสารประกอบการบรรยาย (3 หัวข้อ = 1 เรื่อง) ตนเองใช้ผลงานนำเสนอเป็นงานวิจัยการศึกษาได้รับการตีพิมพ์ เผยแพร่ 1 เรื่อง งานวิเคราะห์ 1 เรื่อง และคู่มือการปฏิบัติงาน 1 เรื่อง และทั้ง 3 เรื่องเป็นเจ้าของผลงานเพียงคนเดียว กระบวนการใช้เวลาร่วม 1.5 ปี และในที่สุด วันที่ 17 ตุลาคม 2559 ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นนักวิชาการศึกษา (ผู้ชำนาญการพิเศษ) คนแรกของฝ่ายการศึกษา

เมื่อเกิดต้นแบบคนแรกทำได้ ก็เป็นเกิดความหวังให้มีผู้อยากเดินตาม มีผู้มาขอคำปรึกษา ข้อเสนอแนะในการสร้างผลงาน ทั้งเทคนิคการทำให้สำเร็จและการค้นหางานที่จะทำ ทั้งงานในประเภทคู่มือ งานวิเคราะห์ และงานวิจัย ซึ่งในการปฏิบัติงานที่การศึกษาคณะฯ ตลอดระยะเวลา 10 ปีก่อนจะได้รับตำแหน่งผู้ชำนาญการพิเศษ สำหรับตัวเองมีแต่ความสนุกกับงานที่ได้ทำเพราะได้รับโอกาสจากหัวหน้างานและผู้บริหารให้เป็นผู้รับผิดชอบหลักในการทำงานหลากหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นงานทั้งด้านการบริหารจัดการระดับคณะฯ และการสอบใบประกอบวิชาชีพเวชกรรมของแพทยสภาขั้นตอนที่ 1-3 การปรับปรุงหลักสูตรแพทยศาสตรบัณฑิต การจัดการเรียนการสอนระดับบรรยายวิชา ดูแลการขอทุนสนับสนุนการวิจัย การจัดโครงการอบรมพัฒนาอาจารย์และบุคลากรด้านแพทยศาสตรศึกษา การจัดทำรายงานเพื่อรับการตรวจประเมินคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์ สมศ., TQA, EdPEX, HA และ WFME การบริหารจัดการความเสี่ยงและข้อร้องเรียนด้านการศึกษา การทำ BCM/ BCPด้านการศึกษา

การติดตามโครงการและรายงานผลดำเนินการตามยุทธศาสตร์คณะฯ การจัดทำตัวชี้วัดทางการศึกษาและรายงานผลตาม PA ระดับคณะฯ และมหาวิทยาลัย การทำ LOGIG MODEL พันธกิจการศึกษา (ฝ่ายการศึกษาเป็นหน่วยงานนำร่องหน่วยงานแรกของคณะฯ ในการจัดทำ LOGIC MODEL ในช่วงเวลานั้น) การเป็นวิทยากรบรรยายด้านการบริหารจัดการสอบ จากประสบการณ์ที่ได้ทำทั้งหมดทำให้เข้าใจและมองกระบวนการทำงานด้านการศึกษาในมิติที่กว้าง เป็นต้นทุนทางความรู้ที่นำไปใช้เป็นคำแนะนำให้คนอื่น ๆ ได้ทำผลงาน แต่การลงมือทำให้สำเร็จ ไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ ต้องใช้วิธีกระตุ้นให้เกิดความอยาก หลายครั้งที่ต้องสอนคิดเลข “ $7,000 \times 12 = 84,000$ ” สมมุติจะทำงานอีก 10 ปี จะมีเงินให้ใช้เพิ่ม 840,000 บาท คิดว่าคุ้มไหม” คำตอบที่ได้ อยู่ในดวงตาที่มีประกายวาวของผู้ได้ยิน และให้คำมั่นสัญญาว่า ถ้าทำชิ้นงานเสร็จจะช่วยอ่าน ช่วยตรวจแก้ไขให้ทุกคน

ด้วย spirit ที่ลั่นวาจาอาสาจะช่วยเพราะมั่นใจว่าประสบการณ์ที่เคยได้รับตอนเรียนปริญญาโทและการเป็นผู้ช่วยวิจัยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตอนนั้นจะสามารถทำได้ ผลงานทุกฉบับที่เป็นงานวิเคราะห์และคู่มือการปฏิบัติงานที่ส่งมาให้ช่วยอ่านจึงถูกอ่านอย่างละเอียดทุกตัวอักษร แล้วแนะนำให้แก้ไขเพื่อให้ได้เป็นผลงานที่เป็นวิชาการ ไม่ใช่แค่บอกว่าตรงไหนไม่ดี ตรงไหนไม่ถูก แต่แนะนำให้เลยว่าจะแก้หรือปรับเป็นอะไร นับตั้งแต่หน้าปกที่เป็นชื่อเรื่อง การใช้คำ/ภาษา การจัดหน้า การเว้นวรรค การเพิ่ม Flow/ ภาพ/ ข้อมูลประกอบ ฯลฯ และด้วยลายมือเขียนที่ค่อนข้างอ่านยากมาก กังวลว่าเจ้าของผลงานจะอ่านลายมือไม่ออก จึงใช้วิธีการพิมพ์แทน ระบุเลขหน้าบรรทัด และข้อความที่ต้องแก้ไข/ ปรับปรุง คู่มือบางเล่มมีข้อเสนอแนะ 3-4 หน้า A4 แทบจะเรียกได้ว่า ได้ผลงานเรื่องใหม่ ดังนั้น จึงใช้เวลาในการอ่านค่อนข้างนาน บางเรื่องนาน 1-2 เดือน ต้องหาจังหวะเวลาที่ไม่มียานด่วนงานร้อน Take time มาตรวจ/ อ่านให้ บางเรื่องแก้ 2-3 รอบ แต่มั่นใจได้ว่า เมื่อผลงานถูกเสนอไปพิจารณาต่อคณะกรรมการฯ ทั้งระดับคณะฯ และมหาวิทยาลัยมหิดลแล้ว ผ่านการประเมินในระดับดี-ดีมาก โดยแทบจะไม่มีแก้ไขหรือมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น ไม่มีผลงานชิ้นใดถูกประเมินให้ไม่ผ่าน

เมื่อเวลาผ่านไปมีนักวิชาการศึกษาดำเนินงานผู้ชำนาญการพิเศษในฝ่ายการศึกษาเพิ่มมากขึ้น กระบวนการเป็นพี่เลี้ยงส่งต่อบอกต่อความสำเร็จก็เพิ่มขึ้น มีพี่เลี้ยงคอยแนะนำการทำผลงานมากขึ้น นับจนถึงวันนี้ มีนักวิชาการศึกษาในฝ่ายการศึกษาที่ได้รับการแต่งตั้งเป็น นักวิชาการศึกษา (ผู้ชำนาญการพิเศษ) เรียบร้อยแล้ว 13 คน และอยู่ระหว่างดำเนินการอีกหลายคน

รูปแบบการมีนักวิชาการศึกษา(ผู้ชำนาญการพิเศษ) ของฝ่ายการศึกษา คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล ขอตั้งชื่อว่า กระบวนการ 3M ซึ่งช่วยปลดล็อกอุปสรรคในการทำความก้าวหน้าในตำแหน่งของนักวิชาการศึกษาในฝ่ายการศึกษาได้ทำผลงานเพื่อเสนอขอความก้าวหน้าจนได้รับการประเมินผ่านเป็นผู้ชำนาญการพิเศษ กระบวนการ 3M ประกอบด้วย

- M1: Model** มีต้นแบบที่ทำสำเร็จและมากประสบการณ์ในงานด้านการศึกษา
- M2: Mentor** มีพี่เลี้ยงที่มากประสบการณ์ในงานด้านการศึกษาและยินดีให้คำแนะนำให้ทำผลงาน

M3: Motivation มีวิธีการกระตุ้นสร้างแรงจูงใจให้สู้ทำผลงานสำเร็จ

การประสบความสำเร็จคนเดียว ไม่ภูมิใจเท่ากับการที่เรามีส่วนทำให้มีคนสำเร็จแบบเราเพิ่มมากขึ้น *"We make a living by what we get, but we make a life by what we give."*